

En nyupptäckt geometrisk kartsamling från 1680-talet

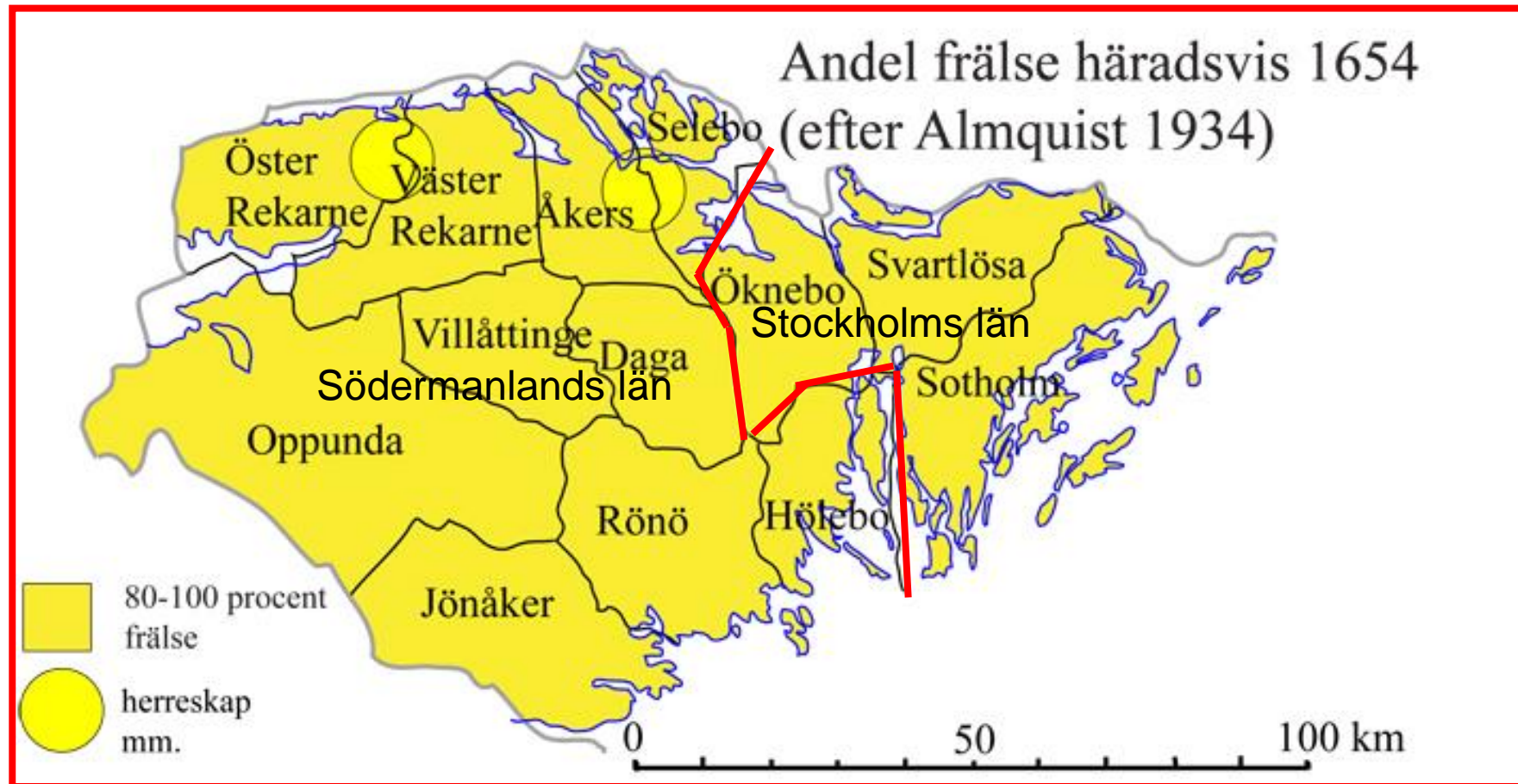

Jordebok C5 bestod av två delar
Slaktades och 1680-tals kartorna
bröts ut, lagades och konserverades.
Nytt signum F1a:30
Missades både av lantmäteriets
Skanningsprojekt och Riksarkivets
Projekt Yngre Geometriska kartor.

Kartsamlingen "återupptäcktes" i mars
2016.
Skannas och transkriberas mm.
Tack vare stöd från Vitterhets-
akademien.

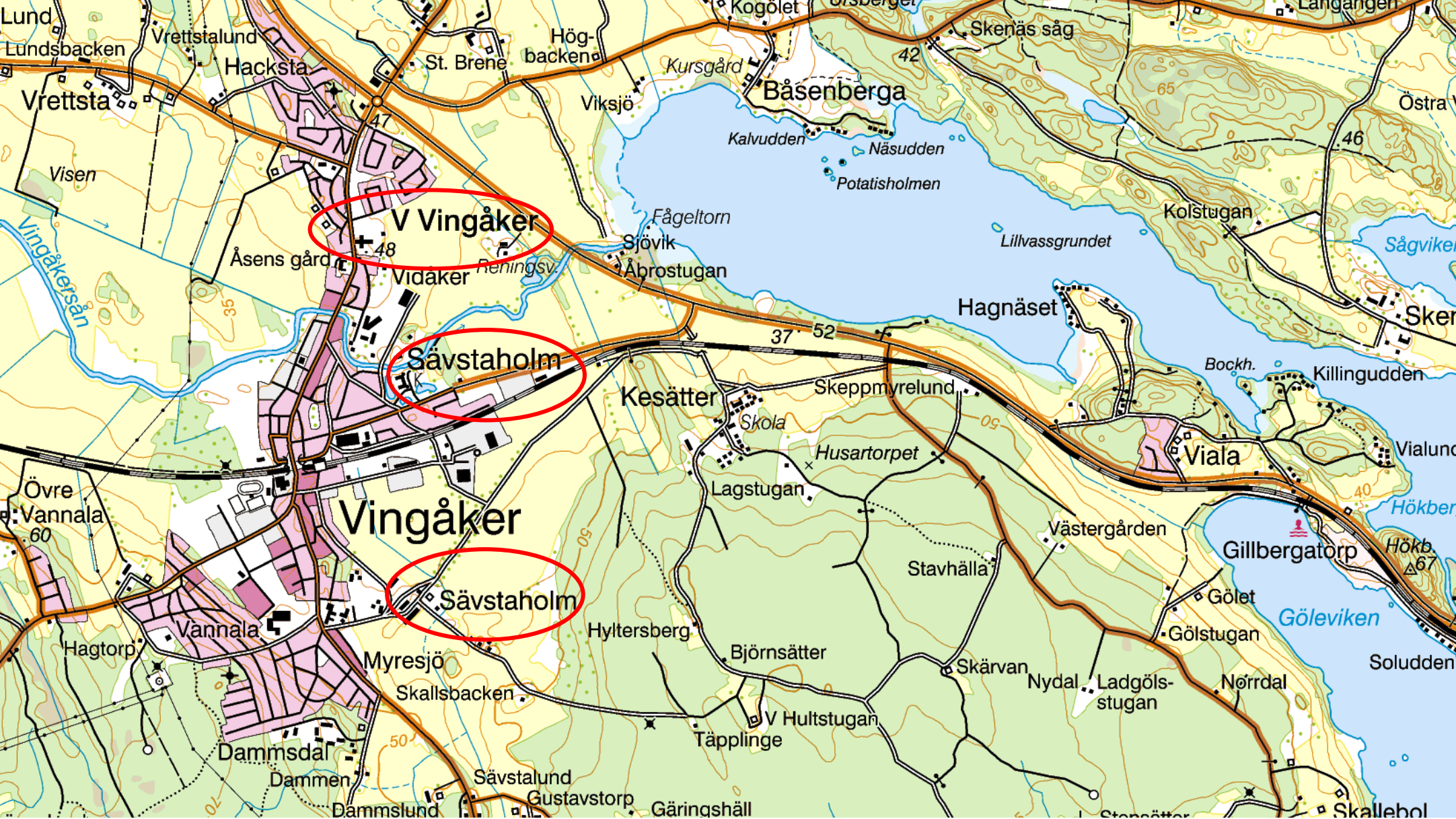
Husby 1640 Selebo härad, Anders Samuelsson jordebok C5 fol. 2-3.
Riksarkivet.se/geometriska

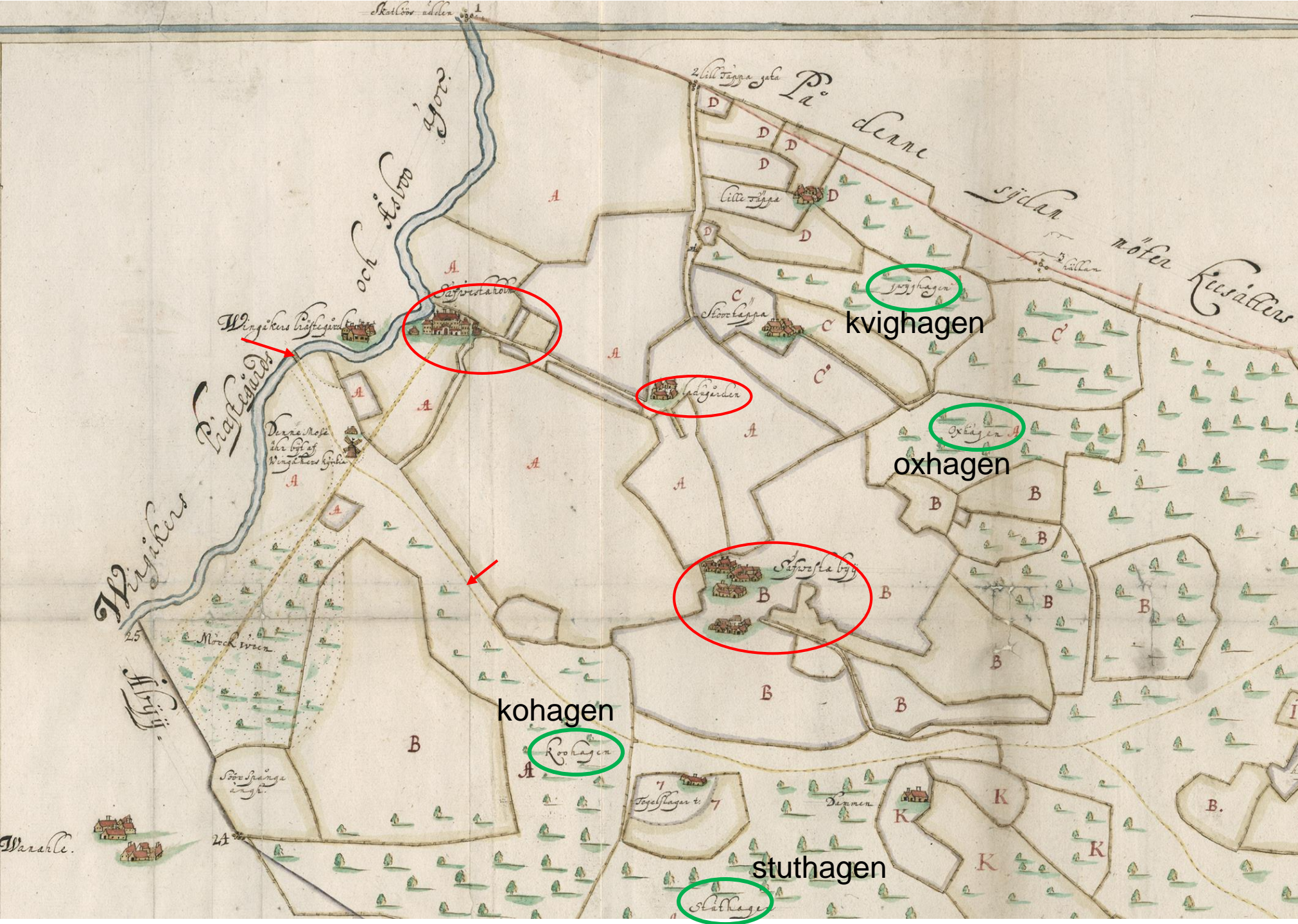
Ett 60-tal säterier med flera hundra underliggande rå- och rörshemman i dåvarande Södermanlands län

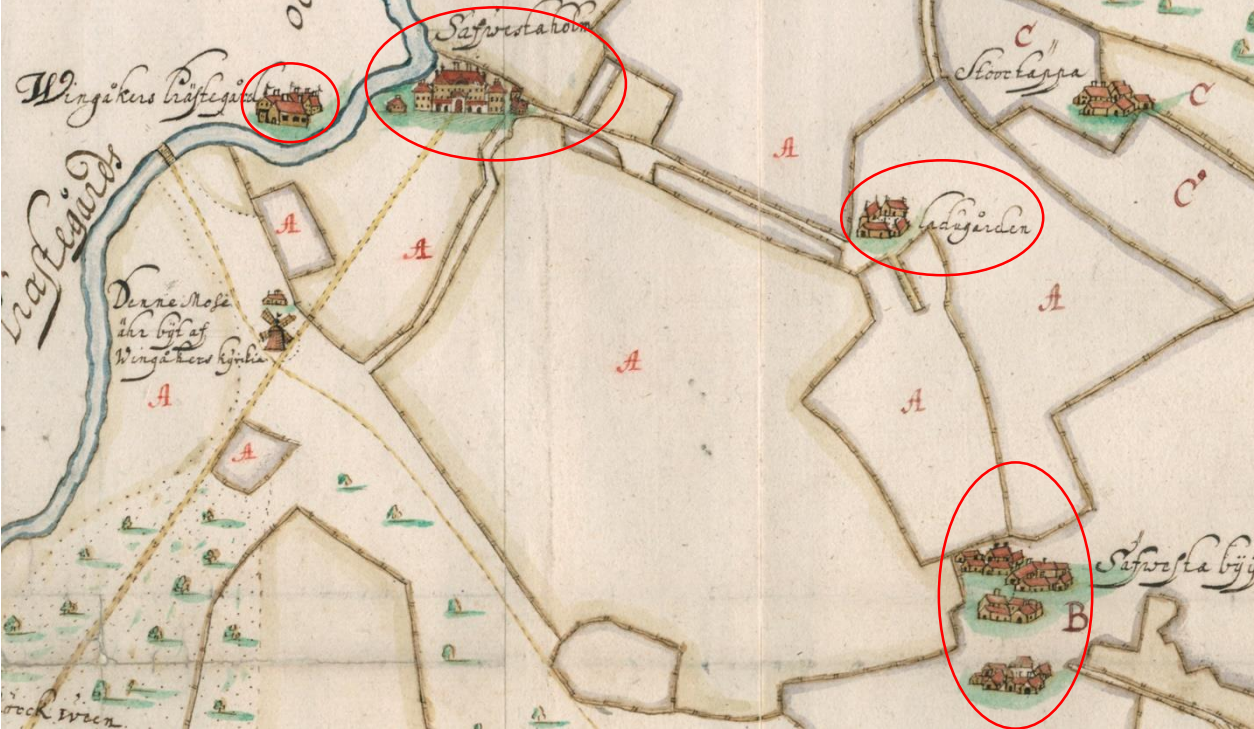
Lantmätarna var Hans Ranie och Erik Agner

Några smakprov på innehållet

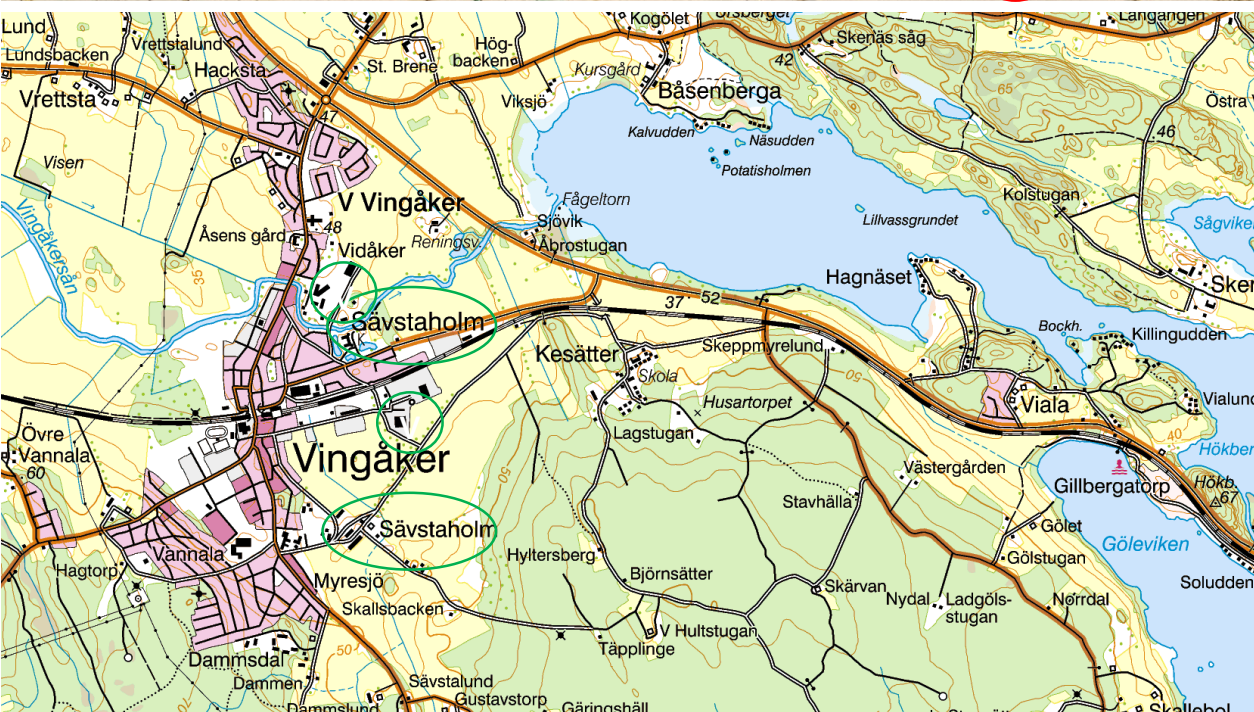

Säfstaholm i Västra Vingåkers socken

Hafwer ett stort samt twenne andre stenhus jämbähl andre goda och nyttiga träbyggningar både i man och ladugården. och ähr med anseelige och nyttige trää och humblegårdar inrättat der och brukas af poedorens eget tjenstefolk och annan afwel. Detta säterijet ähr bygt i manna minne och består af 3 hemman i Sävstaholm by som warit gammalt frälse, så som och af ett kärr som ähr byt ifrån Vingåkers kyrka heller Prästegårdh. Uti Sävstaholm by hafwa ännu warit 4 cronhemman som köpte ähre och för rå och rör brukas.

"Hafwer ett stort samt twenne andre stenhus jämbähl andre goda och nyttiga träbyggningar både i man och ladugården och ähr med anseelige och nyttige trää och humblegårdar inrättat der och brukas af poedorens eget tjenstefolk annan afwel.

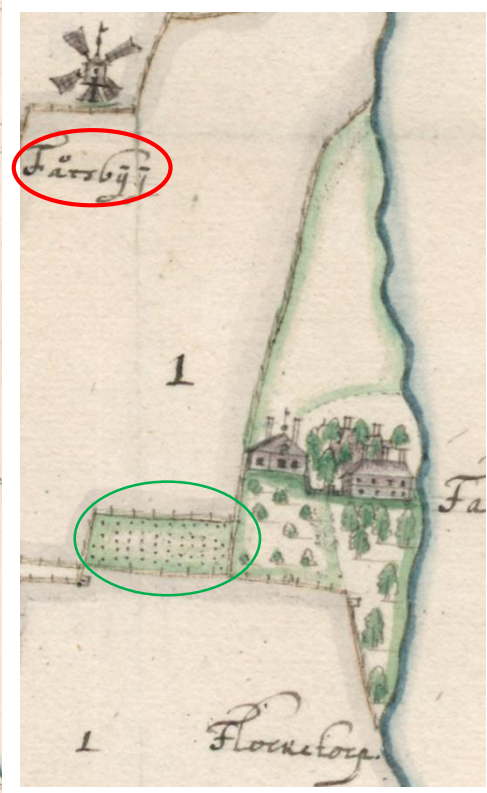
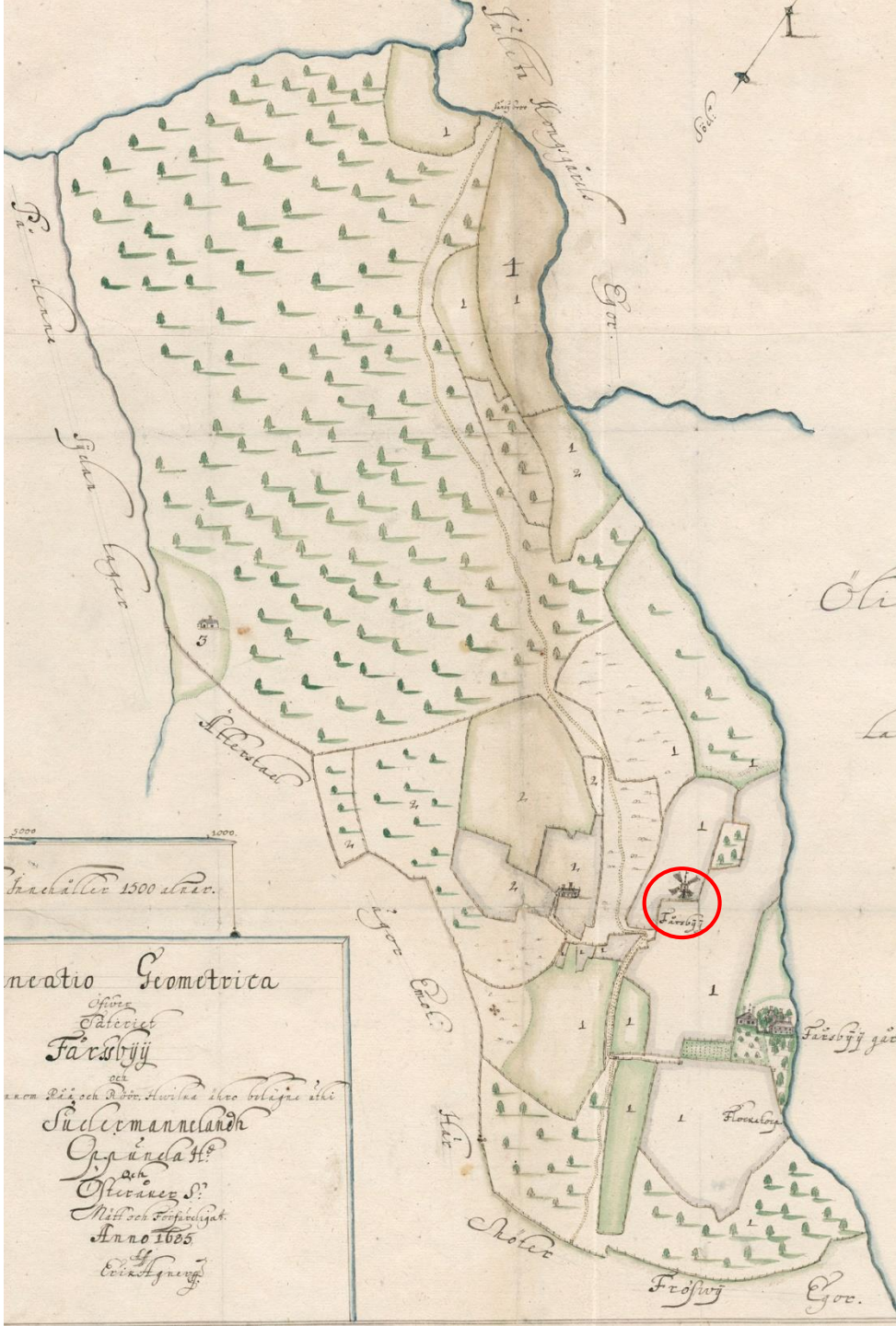
Detta säterijet ähr bygt i mannaminne och består af 3 hemman i Sävstaholm by som warit gammalt frälse, så som och af ett kärr som ähr byt ifrån Vingåkers kyrka heller Prästegårdh. Uti Sävstaholm by hafwa ännu warit 4 cronhemman som köpte och för rå och rör brukas"

Hade Dahlberg rätt?

Suecia Antiqua et Hodierna 2:27

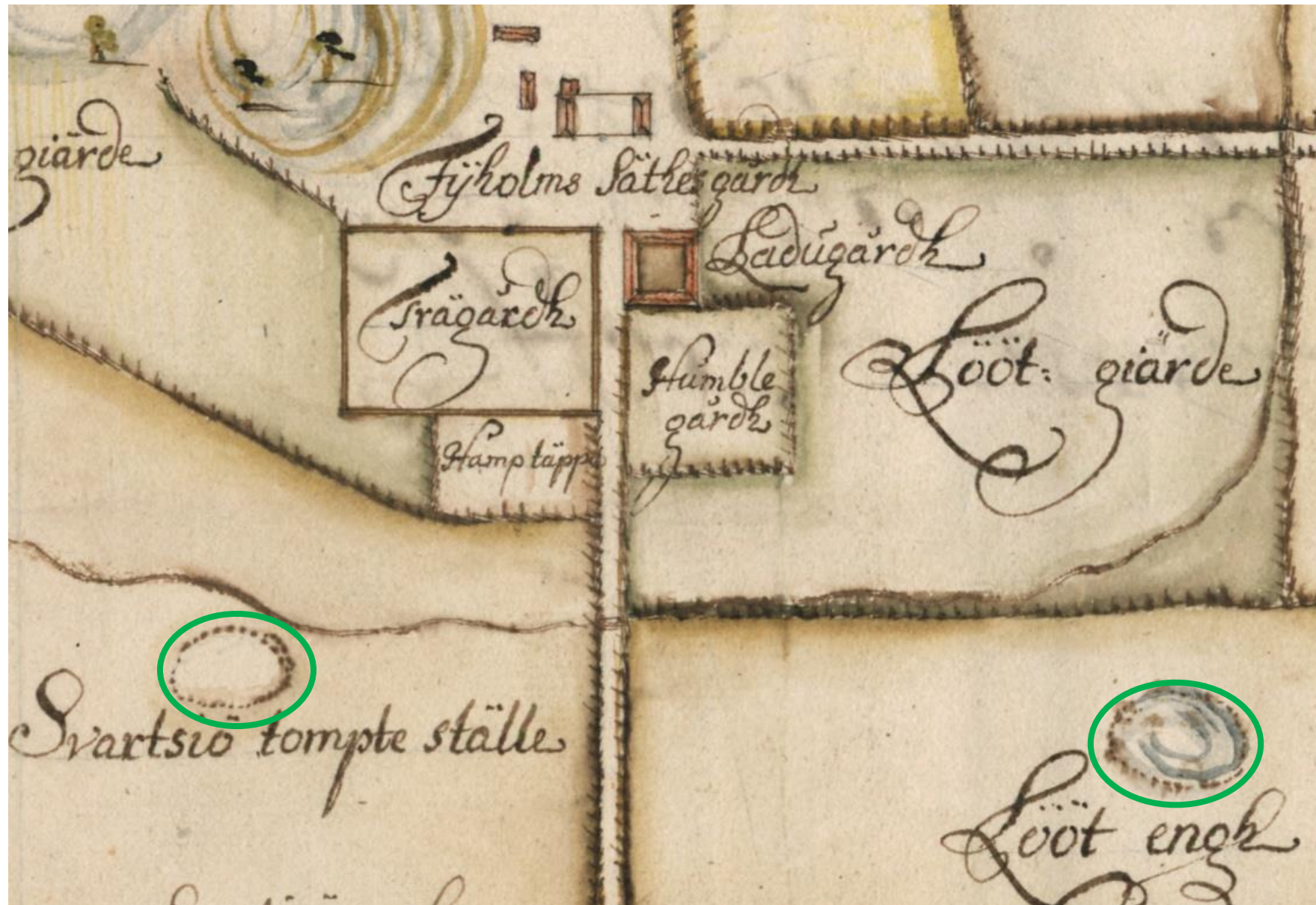

Forsby i Österåkers socken

Äldre bebyggelseläge

Fiholm i Jäders socken (fol 39)

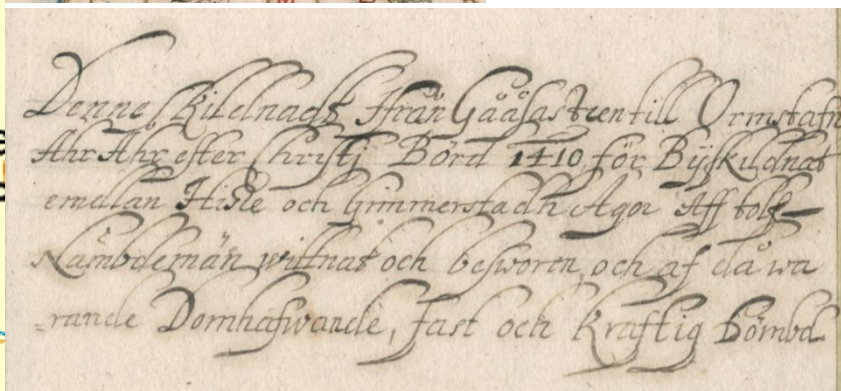

”Uthi Svartiö och engiar äro tvenne tompte-ställen, hvarest tillförande byar hafva stådt uppå hwilkas egor oförgripligen Fijholms Sthesgårdh synnes vara uppbygd”

Gimmersta i Julita socken

Åspåns utlopp i Öljaren, Sätessgården norr om ån, brygghus "a'llehanda wärkesus", stallbyggnad söder om ån. Mjöl- och sågkvarn samt dämme uppströms.

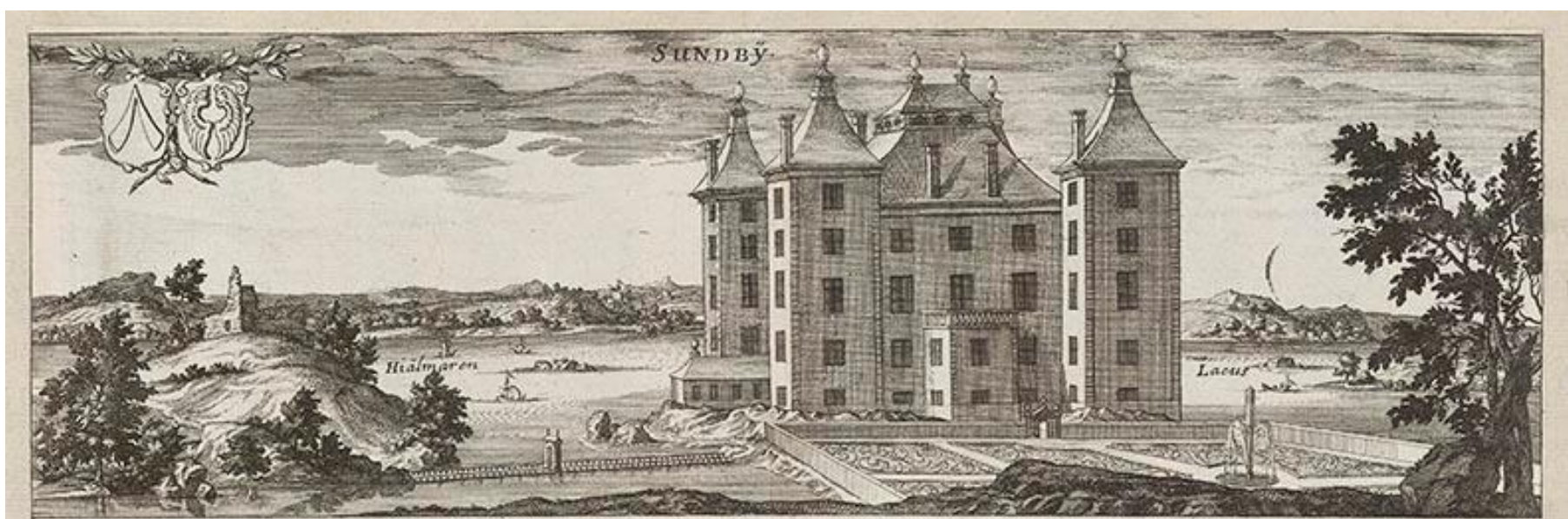
'Denna skilnad från Gåsastugan till Ormstaven, År år efter Christi börd 1410 för byskillnad emellan Hisle och Gimmersta ägor av tolv nämndemän vittnat och besvoren och av dåvarande domhvande fast och riktigt Dömd'

Hans Ranie själv?

Välbeställd bonde?

Stora Sundby Suecian 2:29

Tullgarns sätesgård

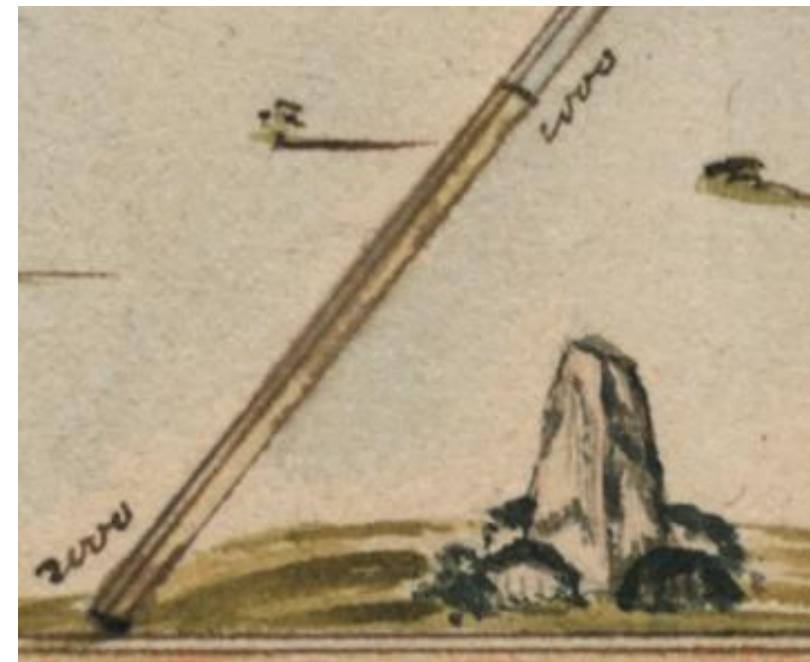
Yxstaholm

Lagmansö

Rågängen vid Barva kyrka, Stora landsvägen mellan Södertälje och Eskilstuna (E20)

Femstena-röse med hjärtsten och biliggare

Landsvägen (56) och färjestället vid Hjälmarsund

Många olika historiska databaser på gång alla med sina särdrag.

Uppgiften:

Att skapa ett centralt register uppbyggt av X.Y-koordinater, som rumsligt relaterade objekt kan inordnas i Bebyggelsernas (byar/enstaka hemman/säterier) ägoområden representeras av en punkt.

TOPOGRAFISKT REGISTER RIKSARKIVET

Äldre och Yngre geometriska kartor

YGK (KARL) Mars 2014

- KARL (21 500 koordinater)

ÄGK (GEORG)

- GEORG (42 000 koordinater)

KARL= 21 500 koordinater

3700 TORA-enheter

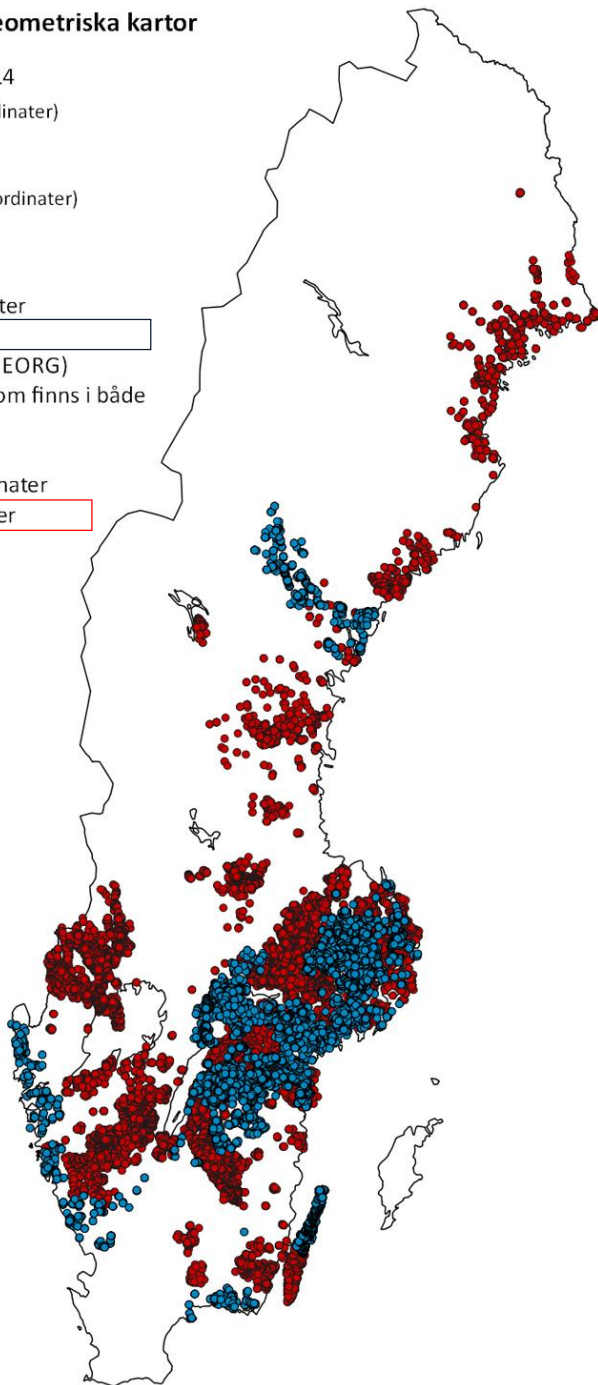
3000 nya (finns ej i GEORG)

700 TORA enheter som finns i både

KARL och GEORG

GEORG= 42 000 koordinater

12 000 TORA-enheter

Cirka 15 000 bebyggelser har
TORA-koordinater

Återstår cirka 10-15 000 TORA-
koordinater inom nuv. Sverige

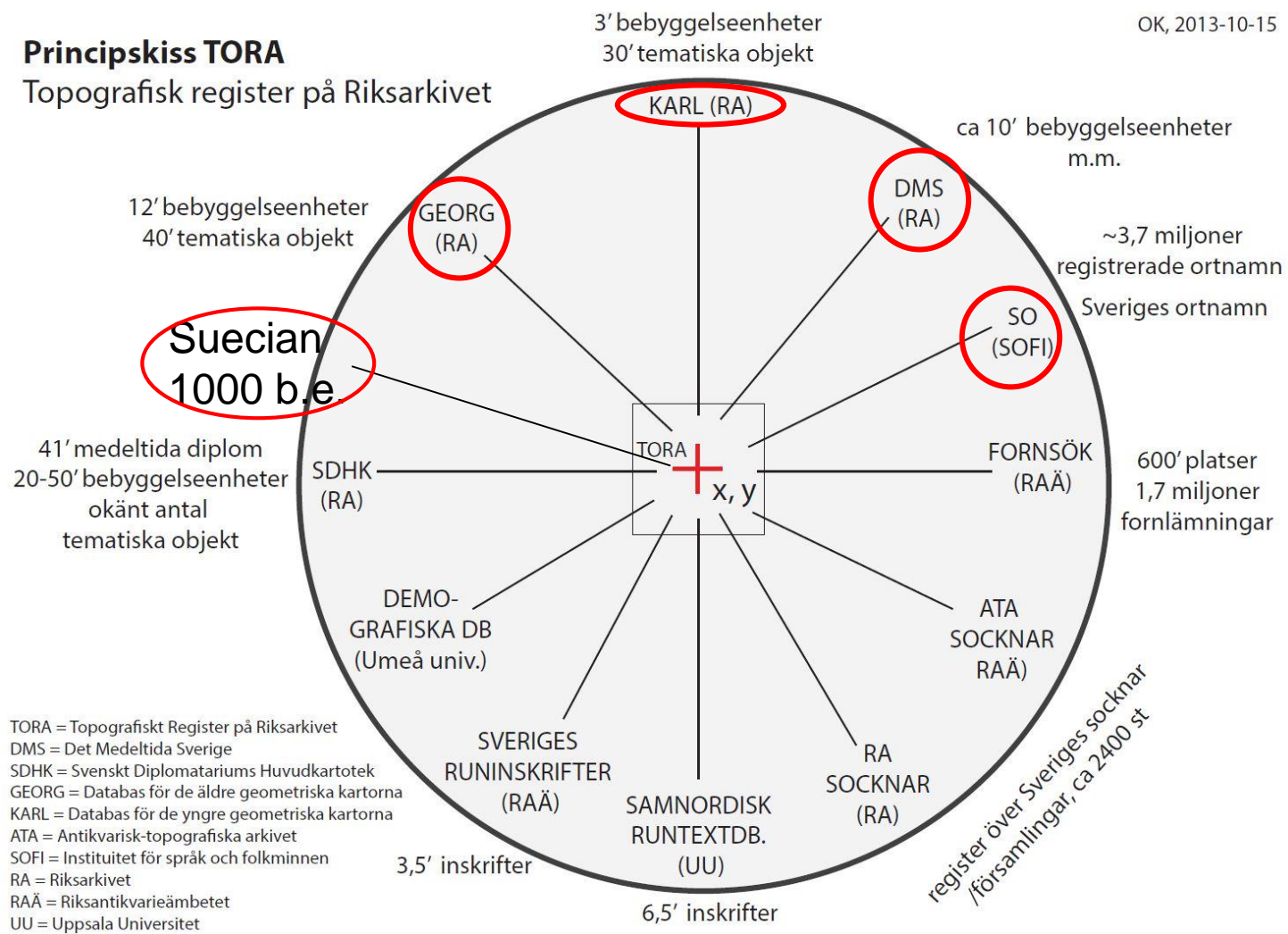
Motsvarar ca 50 000 hemman
(Finland ej medräknat)

Riksarkivet.se/geometriska

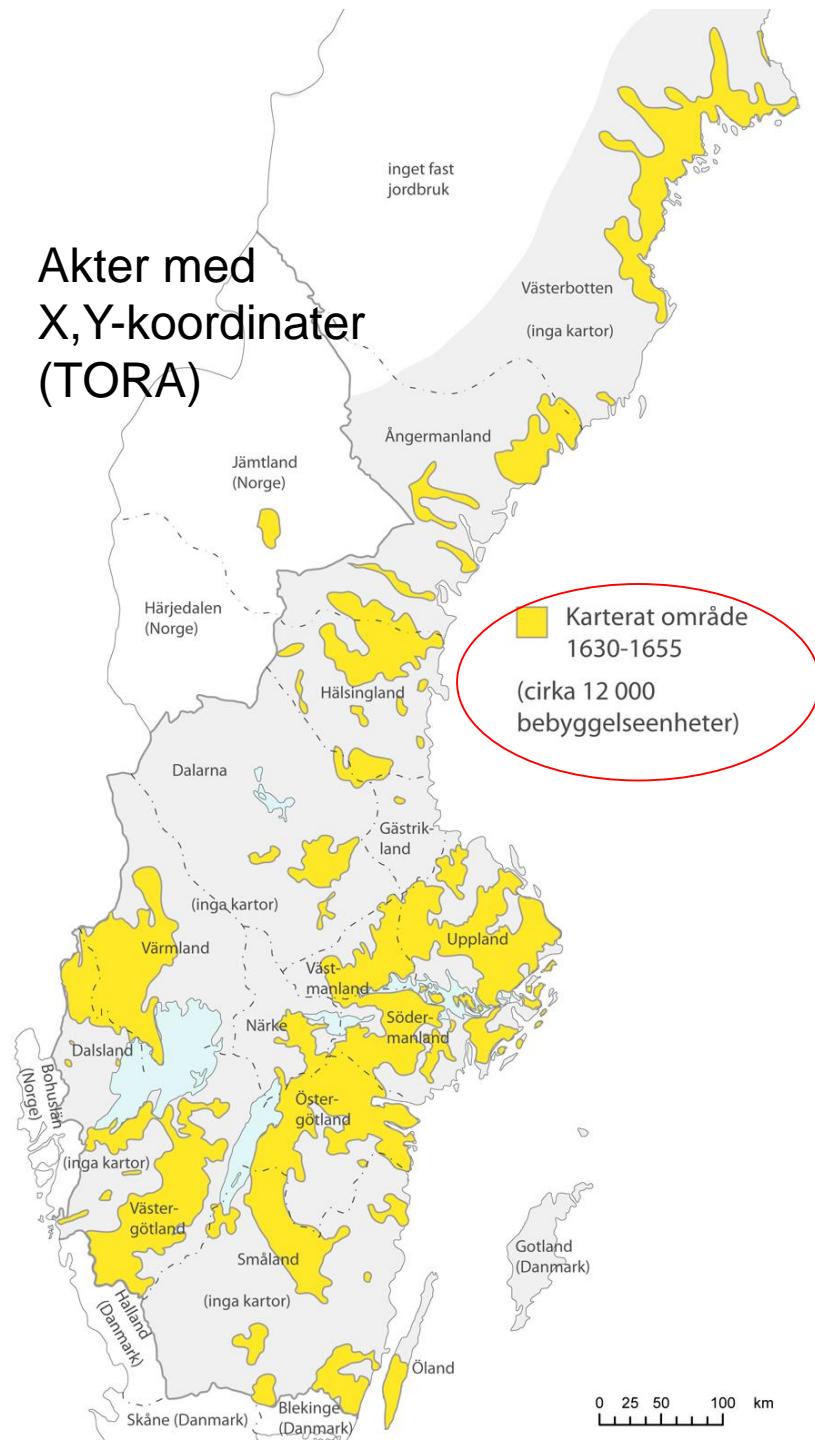
Principiell TORA

Topografisk register på Riksarkivet

OK, 2013-10-15

Akter med X,Y-koordinater (TORA)

Äldre Geometriska kartor

